

SPIS TREŚCI

Część pierwsza

ZAGADNIENIA WSTĘPNE

Rozdział 1. Pojęcie i zakres psychologii kryminalistycznej	17
1.1. Specyfika psychologii kryminalistycznej	17
1.2. Psychologiczne aspekty zeznań i wyjaśnień	29
1.3. Pojęcie psychologii kryminalistycznej	30
Rozdział 2. Historia rozwoju psychologii kryminalistycznej	35
2.1. Rozwój psychologii eksperymentalnej	35
2.2. Ewolucja psychologii kryminalistycznej	42
Rozdział 3. Problemy etyczne zawodu psychologa kryminalistycznego	50
3.1. Kodeksy etyczne psychologów	50
3.2. Standardy działalności psychologów dla potrzeb wymiaru sprawiedliwości	53
Rozdział 4. Szkolenie w zakresie psychologii kryminalistycznej	70
4.1. Szkolenie w zakresie przesłuchania świadków i podejrzanych	70
4.2. Szkolenie w zakresie wywiadu poznawczego	77
4.3. Szkolenie w zakresie kierowania rozmową	84
4.4. Kursy przesłuchania dla zaawansowanych	85
Rozdział 5. Przestępczość z perspektywy psychologii ewolucyjnej	87
5.1. Pojęcie psychologii ewolucyjnej	87
5.2. Zastosowanie psychologii ewolucyjnej w praktyce badania przestępstw	89
Rozdział 6. Zagrożenia mikrobiologiczne	111
6.1. Choroby zakaźne i epidemie	111
6.2. Zagrożenia kryminalne	122
Literatura uzupełniająca	125

Część druga**PSYCHOLOGIA SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW**

Rozdział 7. Diagnoza procesów motywacyjnych sprawców przestępstw	131
7.1. Klasyfikacja motywów	131
7.2. Postępowanie diagnostyczne	132
Rozdział 8. Motywacja działań przestępnych	151
8.1. Natura motywacji działań przestępnych	151
8.2. Psychologiczna charakterystyka procesu motywacyjnego	157
8.3. Emocje awersyjne i zachowanie agresywne w świetle neurofizjologii i neurochemii mózgu	164
Rozdział 9. Destruktywne emocje w etiologii zachowań przestępczych	168
9.1. Rodzaje emocji	168
9.2. Wpływ emocji na agresywne zachowanie	171
9.3. Prześladowanie	178
9.4. Zazdrość	183
9.5. Upředzenia	189
Rozdział 10. Motywacja zachowań agresywnych sprawców przestępstw	193
10.1. Agresja	193
10.2. Zachowanie lękowo-agresywne	197
10.3. Zachowania agresywne a przestępstwo	206
10.4. Istota agresji relacyjnej	209
10.5. Etiologia zachowań agresywnych	211
10.6. Mechanizmy neutralizacji agresywności	213
10.7. Gry wideo ze scenami przemocy	215
10.8. Ocena kliniczna ryzyka przemocy	219
Rozdział 11. Temperament jako czynnik kryminogeny	221
11.1. Pojęcie temperamentu	221
11.2. Psychotyczność	227
11.3. Reaktywność i aktywność	233
Rozdział 12. Wpływ grupy na formowanie się motywacji zachowania przestępnego	240
12.1. Rola oddziaływania społecznego	240
12.2. Rodzaje interwencji	247
Rozdział 13. Interpretacja postępowania obrazującego a problem wolności woli	259
13.1. Postępowanie obrazujące	259
13.2. Zdolność sterowania zachowaniem	263
Rozdział 14. Organizacje przestępcze	268
14.1. Teorie tłumaczące przestępczość zorganizowaną	268

14.2. Teoria związków i sojuszy	269
14.3. Teoria sieci	270
14.4. Teoria kontraktowa	271
14.5. Inne teorie organizacyjne	272
Rozdział 15. Terroryzm jako problem globalny	275
15.1. Rys historyczny	275
15.2. Terroryzm w czasach współczesnych	280
Rozdział 16. Psychospołeczne aspekty przestępczości terrorystycznej	288
16.1. Podstawowe rozróżnienia	289
16.2. Uprzedzenia i nietolerancja	291
16.3. Psychologiczne determinanty działalności terrorystycznej	293
Rozdział 17. Psychologiczna charakterystyka sprawców zabójstw	309
17.1. Osoby dorosłe jako sprawcy zabójstw	309
17.2. Zabójcy seryjni	315
17.3. Emocje w etiologii procesu motywacyjnego	325
17.4. Sytuacje trudne	328
17.5. Stan psychofizyczny sprawców zabójstw	330
Rozdział 18. Psychologia młodocianych sprawców przemocy	333
18.1. Klasyfikacja młodocianych sprawców przestępstw	333
18.2. Przyczyny przestępczości	336
Rozdział 19. Psychospołeczne aspekty przestępczości nieagresywnej	342
19.1. Osobowość psychopatyczna	342
19.2. Zachowania manipulacyjne	351
19.3. Psychologiczne i społeczne mechanizmy przestępczości nieagresywnej	358
Rozdział 20. Czyny Przystępne pod wpływem silnego wzburzenia	361
20.1. Pojęcie „silne wzburzenie”	361
20.2. Zespół stresu pourazowego	369
Rozdział 21. Motywacja zachowań przestępczych nieletnich	377
21.1. Cechy charakterystyczne przestępczości nieletnich	377
21.2. Młodzieżowe podkultury przestępcze	381
21.3. Nieprzystosowanie	385
21.4. Samoocena	392
Rozdział 22. Zabójstwa popełniane przez nieletnich	395
22.1. Dane statystyczne	395
22.2. Ocena zabójstw dokonanych przez nieletnich	397
Rozdział 23. Przemoc w rodzinie	422
23.1. Istota przemocy w rodzinie	422
23.2. Rozmiary przemocy w rodzinie	428
23.3. Teorie wyjaśniające przemoc w rodzinie	434

23.4. Obowiązek współżycia seksualnego	442
23.5. Zaburzenia więzi międzyludzkich	451
Rozdział 24. Mobbing i molestowanie seksualne	456
24.1. Prześladowanie w miejscu pracy	456
24.2. Skutki mobbingu	461
24.3. Molestowanie seksualne	464
Rozdział 25. Osoba uzależniona jako sprawca przestępstwa	477
25.1. Wpływ alkoholu i innych substancji na funkcjonowanie jednostki	477
25.2. Związki między narkotykami a przestępstwem	492
Rozdział 26. Motywacja seksualna czynów przestępczych	498
26.1. Popęd seksualny	498
26.2. Przestępstwa i dewiacje seksualne	502
Rozdział 27. Psychologiczne aspekty pedofilii	515
27.1. Klasyfikacja pedofilii	515
27.2. Ofiary pedofilii	519
27.3. Sprawcy pedofilii	524
27.4. Turystyka seksualna	529
Rozdział 28. Profile pedofilów	534
28.1. Uwagi wstępne	534
28.2. Wyniki badań empirycznych	534
Rozdział 29. Kryminalistyczne aspekty chorób psychicznych	540
29.1. Prawne aspekty chorób psychicznych	540
29.2. Stany wyjątkowe	550
29.3. Obraz własnej osoby	551
Rozdział 30. Kryminalistyczne aspekty upośledzenia umysłowego oraz stanów psychoorganicznych	557
30.1. Istota upośledzenia umysłowego	557
30.2. Uszkodzenie mózgu	560
30.3. Urazy czaszkowo-mózgowe	561
30.4. Wychowanie dzieci upośledzonych umysłowo	571
Rozdział 31. Sprawca przestępstwa o osobowości antyspołecznej	578
31.1. Psychopatia	578
31.2. Cechy osobowości antyspołecznej	582
31.3. Psychoanalityczna interpretacja	595
Rozdział 32. Przestępstwa związane z zapomnieniem	598
32.1. Istota przestępstw związanych z zapomnieniem	598
32.2. Pamięć prospektywna	603
32.3. Różnice indywidualne w odniesieniu do pamięci	608
Rozdział 33. Hipnoza w genezie przestępstwa	615
33.1. Pojęcie hipnozy	615

33.2. Problem kwalifikacji prawnej oddziaływania hipnotycznego na potencjalnego sprawcę	620
Rozdział 34. Nietolerancja jako źródło zachowań przestępnych	625
34.1. Źródła nietolerancji	625
34.2. Formy przemocy w związku z nietolerancją	633
Rozdział 35. Psychospołeczne aspekty przestępczości w zakładach karnych	641
35.1. Przemoc w zakładach karnych	641
35.2. Solidarność więźniów	651
35.3. Ucieczki więźniów	654
Rozdział 36. Stalking – terror emocjonalny, moralny i fizyczny	658
36.1. Pojęcie stalkingu	658
36.2. Sprawcy i ofiary stalkingu	663
36.3. Środki podejmowane przeciwko stalkingowi	676
Rozdział 37. Syndrom wypalenia emocjonalnego	677
37.1. Przyczyny wypalenia emocjonalnego	677
37.2. Patologizacja więzi międzyludzkich	680
37.3. Wypalenie emocjonalne związane z innymi zjawiskami negatywnymi	690
Rozdział 38. Uwarunkowania przestępczości gospodarczej	697
38.1. Patologia życia gospodarczego	697
38.2. Formy przestępczości gospodarczej	701
38.3. Próba klasyfikacji przestępców gospodarczych	709
Literatura uzupełniająca	715

Część trzecia

PSYCHOLOGIA OFIAR PRZESTĘPSTW

Rozdział 39. Aspekty psychospołeczne badań wiktymologicznych	741
39.1. Istota badań wiktyimizacyjnych	741
39.2. Rola pokrzywdzonego w pracy wymiaru sprawiedliwości	752
39.3. Programy pomocy ofiarom	755
Rozdział 40. Podatność na wiktyimizację w świetle psychologii kryzysów emocjonalnych i rozwojowych	761
40.1. Pojęcie kryzysu emocjonalnego	761
40.2. Koncepcja „Tożsamości”	772
40.3. Syndrom pourazowy	779
Rozdział 41. Osobowościowe predyspozycje stania się ofiarą przestępstwa	786
41.1. Cechy ofiar przestępstw	786

41.2. Predestynacja wiktymologiczna	789
41.3. Ryzyko w działaniu człowieka	790
41.4. Potencjał wiktymogeny	793
41.5. Postawy antywiktymizacyjne	796
Rozdział 42. Środowisko fizyczne w etiologii zagrożenia wiktymizacyjnego	807
42.1. Psychologia środowiskowa (<i>environmental psychology</i>)	807
42.2. Życie w miastach	809
Rozdział 43. Strach przed terroryzmem	822
43.1. Analiza pojęcia terroru i terroryzmu	822
43.2. Komponenty emocjonalne strachu	829
43.3. Wpływ stresu na psychikę	831
Rozdział 44. Obraz ofiary przestępstwa w środkach masowego przekazu	840
44.1. Pojęcie informacji	840
44.2. Medialna konstrukcja informacji o ofiarach przestępstw	842
44.3. Ocena informacji medialnych	847
44.4. Internet	855
44.5. Sieci społecznościowe	857
Rozdział 45. Związki ofiary ze sprawcą przestępstwa	860
45.1. Rola ofiary w genezie przestępstwa	860
45.2. Ofiara o tendencjach masochistycznych	871
45.3. Rodzina z problemem alkoholowym	877
45.4. Bezradność	879
Rozdział 46. Ofiary przemocy seksualnej	884
46.1. Badania ofiar przemocy seksualnej	884
46.2. Typy zgwałcenia	887
46.3. Cechy ofiar przemocy seksualnej	888
Rozdział 47. Kobieta jako ofiara przestępstwa w rodzinie	895
47.1. Podejście socjologiczne do przemocy w rodzinie	895
47.2. Źródła konfliktów małżeńskich	900
Rozdział 48. Dzieci jako ofiary przestępstw	908
48.1. Handel dziećmi	908
48.2. Seksualne wykorzystywanie dzieci	910
48.3. Wpływ konfliktów zbrojnych na struktury rodzinne	916
48.4. Dystrybucja pornografii dziecięcej przez Internet	917
48.5. Skala prostytucji dziecięcej	918
48.6. Przymusowe małżeństwa dzieci	920
48.7. Problemy zwalczania handlu dziećmi	920
Rozdział 49. Osoba niepełnosprawna jako ofiara przestępstwa	925
49.1. Uprowadzenia	925
49.2. Teorie dotyczące reakcji społecznej	929

Rozdział 50. Ludzie starsi jako ofiary przestępstw	935
50.1. Dyskryminacja osób starszych	935
50.2. Przemoc wobec osób starszych	938
Rozdział 51. Prostytutka jako ofiara przestępstwa	944
51.1. Związki prostytucji z przestępczością	944
51.2. Handel kobietami	947
Rozdział 52. Ofiary przestępstw komputerowych i internetowych	957
52.1. Istota przestępstw informatycznych	957
52.2. Odpowiedzialność prawna	967
Rozdział 53. Ofiary łamania prawa do prywatności	974
53.1. Pojęcie prywatności	974
53.2. Naruszenie osobistej przestrzeni	979
53.3. Formy obrony prywatności	984
Rozdział 54. Udzielanie pomocy ofiarom przestępstw przez świadków na miejscu zdarzenia	986
54.1. Bezczytność świadków zdarzenia	986
54.2. Status ofiary	993
54.3. Czynniki sprzyjające udzielaniu pomocy	994
Literatura uzupełniająca	1007
Table of Contents	1017